

בעזהשי"ת

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת שבועות

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאורייתא = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיה.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

©

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :

גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובב"א
טל: 02(571-2016)

פ"ג שבועות שתיים

גמ' כ. - כב:

"מבטא ככר זו עלי" = שבועה

איסור: אביי לרש"י - "איסור עלי ככר זו" = תפס ככר בככר שנשבע עליו - דכשבועה דמי (רש"י - התנא מסתפק)

רבא - בלשון שבועה ("איסור שלא אוכל זה") = שבועה, בלשון נדר ("איסור ככר זו עלי") = נדר
[נדרה או אסרה אסר על נפשה בשבועה - הטילו בין נדר לשבועה]

לרבא מתפס בשבועה לאו כשבועה (ואף שני בראשון פטור)

שמואל - נדר צריך להתפס בדבר הנדור [כי ידור נדר] אפי' נדר שלא לאכול בצום גדליה

שבועה שלא אוכל - רב דימי א"ר יוחנן - שבועת שקר, רבין א"ר יוחנן - בל יחל ולוקין [יש מעשה]
שאוכל - רב דימי - שקר, רבין - בל יחל ואין לוקין [ר' יוחנן - אין בו מעשה, ר"ל - התראת ספק]
ומביא עולה ויורד

אכלתי ולא אכלתי - רב דימי - שוא, רבין - שקר ולוקין [לרב דמי - לא ינקה ה' אלא ב"ד, לרבין -
לשוא לשוא - אם אינו ענין - ודומיא דשוא לשעבר (לרש"י - מדאפקי' בלשון שוא)]
לר"ע מביא עולה ויורד ולר' ישמעאל לא

שבועה שלא אוכל - רבנן - קרבן אכזית, ר"ע - על כל שהוא [סתם כמפרש (לרש"י - דעתו כלשון בנ"א)]
ומודו רבנן במפרש [כבריה (רש"י - איהו אחשבה)], ר"פ - בקונמות [אינו מזכיר שם אכילה = מפרש]
[לרבינא - ר"פ - למלקות אבל לקרבן (למ"ד יש מעילה (אשם) בקונמות) בעינן שוה פרוטה]

אוסר אכילה מזו ומזו - בקונם מצטרפין לכשיעור [לרש"י - כולהו חדא מעילה וכן לענין מלקות], בשבועה
אין מצטרפות [רב פנחס - מתוך שחלוקות לחטאות אפי' בהעלם א' [לאחת מאלה - על
כאו"א]]

ר"מ - לפי' א' - אפי' בשבועה מצטרפות, לרבינא - לר"מ אין מעילה בקונמות

ספק בשבועה שלא אוכל עפר/חרצן אם כוונתו בכזית או משהו,
נשבע שלא יאכל נבילה לא אמרינן דדעתו אהתירא (משהו) אלא כזית (ולא חל)

רש"י כ. - כא:

לרש"י - לרבא מתפס בנדר לאו נדר ("זה כזה")

לרש"י - נדר לקיים מצוה דאורייתא חל בל יחל והוי דבר הנדור

מודה ר"ע דשבועת שוא לשנות הקבוע פטור מקרבן [אהני מיעוטא לשוא דניכר שא"א]

גמ' כב: - כד:

שבועה שלא אוכל ואכל ושתה אע"ג דשתיה בכלל אכילה - חייב א' כאכל ואכל בהעלם א' אא"כ פירט
שלא אוכל ושלא אשתה [גלי דעתו דכוונתו לאכילה בלבד, לשתיה בלבד]

שבועה שלא אוכל פת חיטין פת שעורין - חייב אפרטי בלבד ולא על הכלל ("שלא אוכל") [דאם הכלל
חל אין הפרטי חלין]

שבועה שלא אוכל חייב אנבילה - לר' יוחנן בכולל נבילות ושחוטות (במפרש, לרש"י למסקנא - בסתם
"לא אוכל"), לר"ל - דאסר חצי שיעור

ור"ש פטור [לית לי' כולל, מושבע ועומד על כ"ש ג"כ]

לר"ל איסור כולל חל רק בהבא מאליו (יוה"כ) ולא ע"י אדם

רבא - למ"ד איסור כולל (מרבה איסור עליו בדברים אחרים) [כאיסור מוסיף (הוספת איסור על החתיכה עצמה
במה שהיתה מותרת)] אפי' ב' האיסורים ע"י אדם
למ"ד דלית לי' כולל - דהוי ב' חתיכות אבל מוסיף חל

קונם וכו' אם אכלתי ואכל נבילות ושקצים - חל [דהוי אכילה ראויה, כיון דאכל והדר אשתבע - אחשביה]

רש"י כד.

לר"ש אין איסור יו"כ חל על נבילה - לרש"י - אפי' נתנבלה ביו"כ דהיה אבר מן החי

לרש"י - נבילה סרוחה לא מיקרי נבילה

גמ' כה. - כו:

ר' ישמעאל - אינו חייב שבועת ביטוי על שבועה שלעבר [להרע ולהטיב - כפ"כ כעין הפרט (דאיסורו בל יחל, כי תשבע לבטא - ששבועה קודמת למעשה ביטוי)]
ר"ע - חייב על לשעבר [ריבוי מיעט וריבוי לכל אשר יבטא ורק מיעט דבר מצוה (רש"י - משנה הידוע)]

נדרים חלים על דבר מצוה [לה', מיינן ושכר יזיר - אפי' מיינן מצוה] משא"כ שבועה

שבועה שזרק פלוני צרור לים - רב - חייב חוץ מלר' ישמעאל דפוטור על לשעבר
שמואל - פטור מקרבן [ליתיה בלהבא (רש"י - יזרק פלוני אינו שבועת ביטוי אלא שוא) - אפי' לר"ע דמחייב לשעבר אבל דוקא בדאיתא בלהבא חוץ מלריב"ב דא"צ לאו והן כ"ש א"צ להבא]
אבל חייב מלקות משום שבועת שקר
וכן מח' ב(לא) ידעתי, העדתי [ליתי' בלהבא (רש"י - להבא הוי נשבע לבטל מצוה)]

אביי - שבועה שאני יודע עדות פטור [אינו בצד הלאו (רש"י - איני יודע לאו שבועת ביטוי אלא שבועת העדות - ורק בב"ד ובראוי להעיד)]

והדר ב' אביי (לרב) דישנו בצד לאו שבועת ביטוי בעולם (רש"י - בפסולין או שלא בב"ד)
אבל לרבא אין שבועת ביטוי כלל באיני יודע עדות [יצא מהכלל לידון בחדש - אין בו אלא חידוש]

שבועה שאני יודע עדות - בשוגג - לרבנן בהו"א חייב קרבן לביטוי וקרבן לעדות,
להל' א' [אביי - לאחת מאלה, רבא - יצא מהכלל לידון בחדש]

אנוס, סבר לישבע אמת ולבו אנסו - פטור [האדם בשבועה]
ושגגת שבועה לשעבר רק בשגגת קרבן - אפי' רבנן דמונכו מודו דשבועת ביטוי שמה שגגה [חידוש - קרבן על לאו]

לרב יוסף - מושבע מחיטין והושיט ידו "לשעורין" ועלה חיטין ואילו ידע היה פריש - פטור [בשבועה ונעלם - ולא על העלם חפץ], ואביי חולק [= העלם שבועה]
העלם שבועה וחפץ - רב אשי - תלוי למה פורש, רבינא - לא שנא (רש"י - ופטור)

מצטער ואכל בשגגת שבועה פטור [אינו שב מדיעתו (רש"י - אפי' היה זכור היה אוכל)]

שמואל - צריך לבטא בשפתים, אבל בלבו לומר פת חיטין ואמר פת סתם חל [לכל אשר יבטא]
ולב מספיק לתרומה (רש"י - למלאכת המשכן [כל נדיב לב])

רש"י כו:

לג' רש"י במס' שבת - אביי - לרבנן דמונכו אין שבועת ביטוי לשעבר

גמ' כז. - כט.

נשבע לבטל מצוה, לפצוע ראש חבריו לא חל [להרע ולהטיב - דומיא דהטבה - רשות, ר"ע - להרע ולהטיב = מיעוט]

לקיים מצוה לא חל [דומיא דהרעה - רשות - דצריך בלאו והן]
לר"י בן בתירא חל [כ"ש מדבר הרשות - וא"צ הן ולאן]

שבועה שלא אוכלנה ואח"כ שבועה שלא אוכל - חייב תרתי [רבא - אוכלנה = כולה, ואח"כ לא אוכל אפי' כזית]

אין שבועה חל על שבועה אבל אם נשאל על אחת, השניה חל

רבא - ל"ק - שבועה שלא אוכל ואכל כזית - יכול לשאול [מיגו דמהני שאילה על כזית בתרא]
ל"ב - שבועה שלא אוכלנה - דוקא אי שייר כזית חשיב לאיתשולי עליה

אמימר - אפי' אכלה כולה נשאל כל זמן שלא הביא קרבן לשוגג או קיבל מלקות

קיבל ב' נזירות ומנה והפריש וכפר וגילח על הראשונה ונשאל - עלתה לו שנייה
[רש"י - עקר הראשונה מעיקרא ונמצא שניה נמנה וכולה ראשונה אכתי קיימא כשנשאל]

רבא - שבועה שלא אוכל זו אם אוכל זו - רש"י - השבועה חלה בשעת מעשה ראשון (ולא בשעת דיבור)
ואם שכח שבועתו אז לא קרינן ב' האדם בשבועה
רש"י - קרבן רק בשגג באכילת האיסור [תחטא בשגגה]

שבועה לא אכלתי ב"פ - חייב ב' [כבר יצאה שבועה לשקר והלכה לה]

שבועה שלא אוכל ט', י' - חייב א' [שבועה על שבועה]

שבועה שלא אוכל י', ט' - חייב ב' [כשאוכל ט' עובר על שני], ואם הפריש קרבן ואח"כ אכל
עשירית - לא מצטרפי לחייבו אשבועה ראשונה

רש"י כח:

בעינן התראה בשעת אכילת איסור ולא תנאי

גמ' כט. - כט:

שבועת שוא - לשנות את הידוע (לג' בנ"א, כה: - פחות מג' עובר בשבועת שקר),

על דבר שא"א להיות, שא"א לעשות - לבטל מצוה או שבועה,

לרבא בשבועה יאסרו פירות העולם עלי אם לא ראיתי גמל פורח (הולכין בתר פומי' ולא בתר

דעתי' ("שם עוף"))

בשוגג פטור

משה השביע כ"י על דעתי ועל דעת המקום כדי שלא יוכלו להפר - נדר על דעת רבים

שבועת ביטוי/שוא מפי אחרים חייב דוקא בענה אמן, אבל לא ענה אמן (רש"י - אלא משביעני עליך אם

אכלת וענה "אכלתי" פטור